

Neděle 13.5. 2007 - Sbor Církve bratrské v Praze 3

(neděle Rogate – Den matek)

„Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.“

(Ex 20,12)

Nejdůležitější pro život člověka je správný vztah k Bohu. Je to proto, že správný vztah k Pánu Bohu má vliv na všechny další oblasti života. To je stručné vysvětlení toho, proč je vztah k Pánu Bohu tématem prvních 4 přikázání Desatera. Pán Bůh zde ukazuje na základy, které unesou a podrží náš život, ať už přijde cokoliv. Bible nám k tomu říká, že cestou k takovému vztahu je víra v Pána Ježíše Krista. - Pro život každého člověka jsou tyto rady důležité také proto, že správný vztah k Bohu nám pomáhá budovat a rozvíjet dobré a zdravé vztahy k lidem, se kterými žijeme.

1. Správné pořadí - škola života v rodině

Podle 5. přikázání vidíme, že Bůh ve své moudrosti uspořádává naše vztahy k lidem od těch základních a to jsou vztahy v rodině. Žádné jiné vztahy nejsou pro život tak důležité jako právě vztahy k rodičům a sourozencům. Rodina je pro většinu lidí prvním společenstvím, ve kterém žije. Rodina je první a základní školou vztahů k lidem. Zde se vytváří modely našich budoucích vztahů k bližním. Když to trochu zjednodušíme, můžeme říct, že podle toho, *s jakou* láskou se setkáváme doma, budeme později sami milovat, *jak* jsme vedeni k poslušnosti jako děti, budeme později přijímat a uznávat další autority, *s jakou* úctou k sobě se setkáme, tak se ji budeme snažit prokazovat jiným.

2. Co znamená „ctít otce a matku“?

Znamená to uznat a přijímat jejich autoritu. Znamená to brát rodiče vážně, vážit si jich, dávat jim přednost. **Jak mohou** děti ctít své rodiče *prakticky*?

a) Nejdřív tím, že je **poslouchají**. V prvním období lidského života, v dětství je hlavním projevem úcty k rodičům poslušnost. V Bibli je to řečeno opravdu docela jasně také v Nz: „*Děti, poslouvejte své rodiče ve víře v Pána, protože je to spravedlivé před Bohem*“ (Ef 6,1). Někdo pověděl, že Desatero začíná pro děti 5. přikázáním. Děti v křesťanských rodinách by měly postupně dozrávat k té dobrovolné a ochotné poslušnosti. – Není to vůbec jednoduché, protože se tomu mají učit v období formování osobnosti, v obdobích vzdoru. A pak přichází také období dospívání, kdy člověk hledá sám sebe, svou cestu a kdy se bouří proti autoritám vnitřně i navenek daleko výraznějším způsobem. Rodiče by měli k takové poddanosti svým dětem pomáhat - trpělivou výchovou, láskou a příkladem svého života.

b) Děti mají uznávat a ctít své rodiče dále tím, že se k nim **chovají uctivě a mluví s nimi** a o nich **hezky**. Slovník dnešní školní a dospívající mládeže je dost nevybíravý, drsný a vulgární. Děti si neberou servítky ani tehdy, když mluví o svých rodičích. Nevím, jestli to je „fotr/matka“, „otčim/macecha“, „stará lady/starý pán“ anebo ještě něco horšího. V křesťanských rodinách by to mělo vypadat jinak. - Když mluvíme o úctě k rodičům, musíme do toho zahrnout také *způsob, jak* s nimi a o nich mluvíme. Proto dávejte, děti, mládeži, pozor, také na to. Drzost vůči rodičům to není žádné hrdinství, pohrdavé vyjadřování o nich před druhými žádná přednost, ale z biblického pohledu hřích.

c) Děti projevují svým rodičům úctou rovněž tím, že jim **prokazují vděčnost**, že si váží toho, co pro ně dělají. Většina z nás může říct, že se rodiče o ně dobře a s láskou starali a starají, že se snažili jim zajistit pro život to nejlepší... Ale nevím, jestli to většina dětí - ať ve školním věku anebo už možná dospělých - nepovažuje a nepovažovala za samozřejmost. Podle konkrétních výpočtů a odhadů stojí rodiče každé dítě do 18ti let 500 tisíc Kč, ve Francii to odhadují na 500 tisíc franků.... To nejsou ovšem jenom a hlavně peníze, které musí rodiče investovat do svých dětí. To jsou také ty nejlepší roky života, zdraví, nervy, modlitby, které stojí za výchovou dítěte a za jeho přípravou na život. Nedá se to všechno spočítat ani vyjmenovat. Ale dá se a má se za to poděkovat. Vděčnost vůči rodičům je tedy projevem naší úcty. Jsme vděční, děkujeme a ctíme tak své rodiče za jejich snahu a úsilí, které vložili do naší výchovy? Odpovězme si na to sami.

Kdy mají děti „ctít otce a matku“? Je to nebezpečná otázka. Ale kladu ji záměrně, protože mnoho dětí si ji rovněž klade. - Pán Bůh požaduje úctu dětí k rodičům bez nějakého omezení. Páté přikázání neříká: „Cti své rodiče, *pokud* si to zaslouhují, *pokud* jsou na tebe hodní, *pokud* s nimi můžeš ve všem souhlasit...“ NE. Boží Desatero nezná a neuvádí žádné podmínky... To by byl začátek chaosu, zmatku, kdyby řád ve světě a ve vztazích měl být založen na našich soudech, na lidských sympatiích a náladách! - Úcta k rodičům, obecněji k autoritám, k minulosti, k tradici a ke zkušenostem otců je dalším pilířem, o který se opírá společnost...

3. Páté přikázání - úkol pro rodiče

Desatero je Božím vyučováním pro věřící, pro křesťany. Samotné 5. přikázání je nejen výzvou k dětem, ale nejdříve úkolem pro rodiče. Ti mají vést své dítě od malička k poslušnosti. Samozřejmě, že je k tomu potřeba dostatek trpělivosti, moudrosti a především opravdové lásky. Právem píše ap. Pavel jako komentář k 5. přikáz.: „*Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázni*“ (Ef 6,1). Provokovat a dráždit - to bychom my otcové uměli, ale s tou laskavou a moudrou výchovou je to těžší. - Než můžeme totiž začít požadovat od svých dětí poslušnost a pak uvědomělou úctu, uznání, musíme do svých dětí nejdříve mnoho vložit. Především je to láska, kterou jim od malička dáváme najevo, jak velkou mají hodnotu. Z té zkušenosti rodičovské lásky čerpají děti své *sebevědomí*. Svými slovy, pohledy a doteky dáváme dětem denně najevo, jak jsou nám vzácné a drahé. Součástí výchovy je dále povzbuzování dětí, ocenění jejich snah a schopností. Jako rodiče máme za úkol našim dětem dále ukázat, jak vypadají zdravé a dobré vztahy k lidem a jak je třeba je pěstovat. A pak je tu ještě jeden úkol křesťanských rodičů: mají svým dětem *povědět, jaký je pravý smysl lidského života*. Děti, které mají zdravé sebevědomí, umí zvládat nejrůznější úkoly a naučí se navazovat a pěstovat hodnotné vztahy, jsou do života velmi dobře vybavené. Ale bez duchovního zakotvení a jasného vědomí o Boží lásce, o Boží vůli a o životě křesťanské víry to nestačí. - Už stará izraelská tradice rodičům ukládá, aby vysvětlovali dětem duchovní pravdy a principy *na každém kroku*. Prostě máme jako rodiče využívat různé situace a události k tomu, abychom svým dětem vyprávěli o Božím jednání ve stvoření, v dějinách, ve světě, ve vlastním životě. Na to může navazovat kvalitní práce biblického vyučování dětí ve sboru a další křesťanská služba. - *Páté přikázání* je pro nás rodiče výzvou k tomu, abychom dobrou a moudrou výchovou položili v životech našich dětí zdravé duchovní základy. Pak se mohou ony i my přesvědčit o tom, co to v životě přináší. Odměnou za poslušnost dětí a věrnost rodičů je Boží požehnání v rodině a v církvi. Pokud máme (*díky víře v Pána Ježíše*) správný vztah k Pánu Bohu a správný vztah k rodičům, pak jsou položeny základy pro zdravé vztahy k lidem. Taková je Boží vůle s námi, Boží záměr, aby generace rodičů a dětí žily spolu v lásce, úctě, porozumění. Naše vztahy jsou ovšem poznamenány hříchem. Proto bez Boží pomoci, bez Božího odpuštění, bez víry v Pána Ježíše Krista, bez modliteb a poctivého zápasu to nejde. Páté přikázání nás zve na Boží cestu. Na cestu obnovy vztahů k těm nejbližším, na cestu Božího požehnání.

(Pha 12.5.2007 - B. Kaleta)